

Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Beceri Düzeylerinin İncelenmesi: Üsküdar Örneği

Burak BUDAKOĞLU¹

¹Eğitimci, burak_budakoglu@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-5254-1392

Özet: Bu araştırmanın genel amacı; okul yöneticilerinin problem çözme beceri düzeylerini belirlemek ve ilişkili değişkenleri belirlemektir. Araştırmanın evrenini İstanbul Üsküdar İlçesinde görev yapan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırma kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 159 yönetici üzerinde gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri anket yöntemi kullanılarak toplanmıştır. İki bölümden oluşan anketin ilk bölümünde yöneticilerin tanımlayıcı özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde problem çözme becerisi ölçeği yer almıştır. Anketlerden ulaşılan verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Yöneticilerin tanımlayıcı özelliklerinin incelenmesinde frekans ve yüzde, yöneticilerin problem çözme becerisinin belirlenmesinde ortalama standart sapma istatistiklerinden faydalanılmıştır. İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir. Araştırma sonucunda okul yöneticilerinin problem çözme beceri düzeylerinin oldukça yüksek olduğu ve cinsiyet ve kurs alma durumuna göre problem çözme düzeylerinde farklılıkların olduğu saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul yöneticisi, problem çözme becerisi, eğitim yönetimi

Examining the Problem Solving Skill Levels of School Administrators: The Case of Üsküdar

Abstract: The general purpose of this research; to determine the problem solving skill levels of school administrators and to determine the related variables. The universe of the research consists of school administrators working in İstanbul Üsküdar District. The research was carried out on 159 managers determined by convenience sampling method. Research data were collected using the survey method. In the first part of the questionnaire, which consists of two parts, there are questions to determine the descriptive characteristics of managers. The second part of the questionnaire included the problem solving skill scale. Evaluation of the data obtained from the questionnaires was done in computer environment. Frequency and percentage were used to analyze the descriptive characteristics of the managers, and the average standard deviation statistics were used to determine the problem solving skills of the managers. The t-test was used to compare quantitative continuous data between two independent groups, and the One-way Anova test was used to compare quantitative continuous data between more than two independent groups. The findings were evaluated at the 95% confidence interval at the 5% significance level. As a result of the research, it was determined that the problem solving skill levels of school administrators were quite high and there were differences in problem solving levels according to gender and taking the course.

Keywords: School administrator, problem solving skills, educational administration

1. GİRİŞ

İnsanlar günlük ve mesleki yaşamlarında sürekli sorunlarla karşılaşır. Karşılaşılan problemlerin hızlı ve verimli bir şekilde çözülmesi için yeni yöntem ve stratejiler geliştirilmelidir (Posamentier ve Krulik, 1998: 1). Kişisel başarının temeli, bireylerin günlük ve mesleki yaşamlarında karşılaştıkları sorunları rasyonel bir şekilde analiz etmelerine ve bu sorunların temel nedenlerini gerçekçi bir yaklaşımla belirleyip ortadan kaldırmalarına bağlıdır. Problem çözebilme becerisi, bireyin çevreye ve birey olarak uzlaşmacı bir tutum sergilemesinde en önemli etkenlerden biridir (Kadioğlu Ateş, H. ve Çardak, 2016). Problem çözme; bireyin enerji, zaman, çaba ve organizasyon gibi özellikleri bir araya getirmesini gerektirir. Bu özelliklere dayalı olarak birey, değerlerini, inançlarını, ihtiyaçlarını, tüm becerilerini, alışkanlıklarını ve tutumlarını bir araya toplayacak ve sorunu çözmek için harekete

geçecektir. Öyle ki problem çözme yeteneği üç duygu ile doğru orantılıdır. Bunlar; istek, cesaret ve özgüvendir (Çelikten, 2001).

Yönetici, kendisinin olduğu kadar kurumunun da gelişimini ve refahını düşünerek problem çözme yeteneklerini nasıl geliştireceğini bilen kişidir. İdeal yönetici, kendi problem çözme yeteneği kapsamında, çevresel ve organizasyonel problemlerle kendi iradesiyle baş edebilmelidir. Yöneticilerin bu farkındalığı oluşturmalarındaki en önemli temel faktör örgütün karşılaştığı sorunlarla yüzleşebilmek ve bunlarla baş etme cesaretini gösterebilmektir ve öz değerlendirme son derece önemlidir.

"Yönetim, farklı disiplinlerde geliştirilmiş analitik yöntemleri birleştirmeyi ve uygulamayı içerir. Yönetici, karşılaştığı belirli sorunları kendi bilgi,

beceri ve deneyimlerinden elde ettikleri sonuçlarla birleştirerek çözmek için farklı bakış açıları ve yöntemler kullanması gereken kişidir." (Taymaz, 2003, s. 19). Bu sayede problem çözme konusunda olumlu bir öz farkındalığa sahip olan yöneticiler, problem çözme becerilerinde daha başarılı olmaktadır. Bir sorunla karşılaştıklarında bilinçaltında "Kurumun sorunlarını ben kendim hallederim, hiçbir olumsuzluk beni korkutamaz, sorunlarla ancak ben baş edebilirim" derler. Sorunları akılcı bir şekilde düşünen yöneticiler, sadece bu yaklaşımı kullanarak bile daha etkin ve net çözümler sunarken kurumları için daha sağlıklı kararlar alabilirler.

Okul yöneticileri ise karşılaşılan sorunları çözmesi beklenen kişilerdir. Ancak bunun için okul yöneticilerinin problem çözme becerisine sahip olmaları gerekmektedir. Problem çözme, bir yöneticinin işinin büyük bir bölümünü oluşturur. Aslında okul yöneticilerinin başarısı, okulun karşılaştığı sorunları çözümlenmesiyle ilişkilidir (Güçlü, 2003).

Eğitim kurumu yöneticilerinin işlerinin çoğunu oluşturan konular, eğitim kurumunun içinden veya dışından gelebilir. Çünkü eğitim kurumları açık sistemlerdir. İç ve dış gruplardan etkilenir. Eğitim kurumları, kendi gruplarını oluşturan öğretmenler, personel ve yöneticiler ile bunların çevresinde gruplar oluşturan veliler, STK'lar, medya ve sendikalar beklenilene sahiptir. Yöneticiler bu beklentileri karşılayamadığında, eğitim kurumu içindeki veya dışındaki gruplar arasında çatışmalar ve sorunlar ortaya çıkar. Okul yöneticileri, okul içinde ve dışında birçok gruba karşı sorumludur. Dolayısıyla bu grupların dengesini sağlamalı ve bu gruplardan kaynaklanan sorunları çözebilmelidir (Bursalıoğlu, 2013, s. 41).

Okul yöneticileri karşılaştıkları sorunları çözebilmek için öncelikle sorun belirleme ve çözme aşamalarını anlamalı ve uygulamalıdır (Buluç ve Sulak ve Serin, 2011, s.556). Tüm bunların yanı sıra okul yöneticilerinin problem çözme becerilerini, olaylara karşı tutumunu, değer yargılarını, ruhsal durumunu ve kişisel özelliklerini de etkilemektedir (Güçlü, 2003, s. Bu kişisel özellikler; yaratıcı, sakin, kendine güvenen, aynı zamanda iddialı ve nesnel bakış açılarıdır (Güçlü, 2003). Sorunları etkili bir şekilde çözemeyen kişilerin, etkili sorun çözme becerisine sahip kişilere göre daha az güvenli ve kaygılı oldukları, başkalarının beklentilerini anlayamadıkları ve daha fazla duygusal sorun yaşadıkları gösterilmiştir (Heppner, Baumgardner ve Jakson, 1985).

Okul yöneticilerinin sorunları çözebilmeleri, eğitim kurumlarının verimliliğini ve eğitim süreçlerinin

etkililiğini doğrudan veya dolaylı olarak etkileyecektir (Buluç ve Sulak ve Serin, 2011, s.555). Eğitim kurumlarını etkin ve verimli bir şekilde yönetmek isteyen yöneticiler, çeşitli sorunları ciddiye alacak, sorunları doğru tanımlayacak, sorun çözme teknikleri ve çözüm yöntemleri de dahil olmak üzere çözüm aşamalarını ve stratejilerini belirleyecektir.

Değişen zamanlar eğitim sisteminin yapısını etkilemekte ve çoğu zaman eğitim alanında ihtiyaç duyulan değişikliklere neden olmaktadır. Bu etkinin aktif kullanımı, problem çözme becerisine sahip nitelikli okul yöneticilerine olan talebi artırmaktadır (Güçlü, 2003). Bu bağlamda eğitim kurumları yöneticilerinin yeniliklere açık, gelişmeleri takip eden ve sorunlar karşısında strateji oluşturabilen rol model olmaları gerekmektedir. Yönetim felsefesi, hedeflere ulaşmak için kaynakları mümkün olan en iyi şekilde kullanmaktır; öte yandan, eğitim yönetimi kavramı, mevcut kaynakları en verimli şekilde kullanarak önceden belirlenmiş birincil hedeflere ulaşma çalışması olarak tanımlanabilir. Eğitim yönetimi, yönetim bilimi ilkelerinin eğitim kurumlarında uygulanması olarak görülebileceği gibi, yönetim biliminin bir dalı olarak da değerlendirilebilir (Erdoğan, 2004, s. 81). Okul yönetimi eğitime mikro düzeyde bakar. Eğitime makro düzeyde bakan eğitim yönetimine göre okul düzeyindeki konulara daha fazla önem verir. Okul yönetimi, eğitim yönetiminin temel ilkelerinin kendi içinde uygulanması olarak tanımlanabilir. Okullar. Okul sınırları (Erdoğan, 2004, s. 82). Okul yönetiminin eğitim yönetimi ve genel yönetim kavramlarıyla ilişkili olduğu ve benzer olgu ve süreçlere sahip olduğu görülmektedir.

Okul yöneticilerinin uğraşmak zorunda oldukları işlerle ilgili yapılan araştırmalar, yöneticilerin fiziksel ortamdan, öğrencilerden, personelden veya eğitim faaliyetlerinin planlanmasından kaynaklanan sorunlarla uğraşmak için çok zaman harcadıklarını göstermektedir. Elbette okul sosyal bir organizasyondur ve çeşitli sorunlarla karşılaşması kaçınılmazdır. Bu çalışma kapsamında okul yöneticilerinin problem çözme becerilerinin inisiyatif almada teşvik edici bir rol oynadığı değerlendirilmiştir. Başka bir deyişle, problem çözen yöneticilerin, rol gereklilikleri arasında olmasa bile, bireylerin gerektiğinde harekete geçebilmelerini sağlayacak, yeni problemleri çözebilecek ve farklı durumların üstesinden gelebilecek özgüveni geliştirecekleri değerlendirilmiştir.

Örgütlerin karşılaştığı sorunları derinlemesine araştırmak, bunların temel nedenlerini bulmak ve yeni çözümler bulmak günümüz yöneticilerinin ilk

ve temel sorumluluğudur (Üstün ve Bozkurt, 2003, s. 13; Bursalıoğlu (2013, s. 41) bir okul yöneticisinin görevlerini layıkıyla yerine getirebilmesi için belki de sahip olması gereken en önemli özelliğin problem çözme olduğunu belirtmekte, bunlardan kaynaklanan problemleri çözebilme becerisine sahip olması gerektiğini belirtmektedir.

Eğitim kurumlarının verimliliği ve eğitim-öğretim süreçlerinin etkililiği, okul yöneticilerinin problem çözme becerisinden doğrudan veya dolaylı olarak etkilenecektir (Buluç, Sulak ve Serin, 2011). İlgili mevzuat, bir kuruluştaki sorunlar ortaya çıktığında genel olarak yöneticilere nasıl bir yol izleyeceği konusunda yol gösterebilir, ancak tüm sorunları öngörmek ve her biri için ayrıntılı çözümler belirlemek neredeyse imkansızdır. Bu nedenle yöneticilerden bir sorun ortaya çıktığında objektif karar vermeleri, kısa sürede seçenekler arasından mantıklı bir seçim yapmaları ve olabilecek en iyi çözümü üretmeleri beklenmektedir (Güçlü, 2003).

Sürekli değişim ve gelişim içinde olan bir dünyada okullardaki sorunlar aynı kalmamakta, farklı değişkenlerden kaynaklanmaktadır. Bu süreçte sorunu ve onu oluşturan dinamikleri çerçevelemek, bu çerçeve içinde çözümler üretmek ve en etkili çözümün kullanılacağına karar vermek gerekmektedir (Semerci ve Çelik, 2002). Okul yönetiminde her an sorunlarla karşılaşılabilen öngörülürse yöneticilerin bu sorunları kısa sürede etkili bir şekilde çözebileceği umulmaktadır. Problem çözme becerileri yetersiz olduğunda, yöneticiler problem çözme geciktirebilir. Şu anda sorunun daha fazla büyümeyeceğini garanti etmek zor. Bu nedenle, sorunun en kısa sürede çözülmesini umuyoruz. Gerçekçi ve objektif çözümlerle başlamak gerekir çünkü okul hayatın bir parçasıdır. Okul sorunları kısa vadede fark edilmese de uzun vadede öğretmen ve öğrenciler için sorun yaratabilmektedir (Akça ve Yaman, 2009). Elbette yöneticilerin problem çözme döngüsü sırasında stres yaşamaları beklenebilir. Stresin artmaması ve yüksek kaygıya dönüşmemesi önemlidir.

Problem çözmek tüm yöneticilerin birincil sorumluluğudur (Yıldırım, 2011). Tüm okul yöneticileri, problem çözme becerileri sürecinin anlam ve öneminin çok iyi farkında olmalıdır. Çünkü okul yönetiminin kendisi temelde bir problem çözme devresidir. Çoğu yönetici sorumluluğu problem çözme ile ilgilidir. Bu nedenle okul yöneticileri, örgütlerinde karşılaştıkları sorunları tam olarak tanımalı, anlamalı ve iyi analizler yaparak yeni çözümler üretebilmelidir. Çünkü yönetimdeki başarıları ancak problem çözmedeki başarılarıyla ölçülebilir (Üstün ve Bozkurt, 2003).

Bu araştırma, devlet okullarında görev yapan yöneticilerin problem çözme becerilerinin ölçülmesine ışık tutacaktır. Problem çözme yeteneğine sahip olmak; yönetsel problemlerle baş etme sürecinde, acente yöneticilerinin karşılaştıkları problemleri anlama, tanıma ve yeni çözümler önerme sürecindeki en önemli faktörlerden biridir. Yöneticinin kendini geliştirmesi, yönetimde kendini kanıtlaması, kendi varlığını ve kurumunun varlığını devam ettirebilmesi bu üstün yeteneğin gelişmesine bağlıdır. Günümüz koşullarında yöneticinin problemin üstesinden gelme sürecinde kendini yansıtmaması, bu gerçeğin farkındalığı problemin etkin bir şekilde ortadan kaldırılmasının dinamik temelidir; uygulanan problem çözme yönteminin işlevi kadar önemlidir. Çünkü; ideal bir yönetici, örgütsel sorunları azim, yetenek ve becerilerine göre çözebilen kişidir.

Eğitim sisteminin amaçlarına ulaşması açısından okul yöneticilerinin yönetici kaygısı yerine problem çözme becerisine sahip bireyler haline gelmesinin oldukça önemli olduğu söylenebilir. Eğitim sistemi okullar aracılığıyla amacına ulaşır. Okul yöneticilerinin nitelikli ve yetkin olması eğitim sisteminin amaçlarına ulaşmasını kolaylaştırmaktadır. Toplumumuzun geleceğini oluşturan bireyleri yetiştiren okullarda görev yapan yöneticilerin kaygı ve problem çözme becerileri son yıllarda büyük bir araştırma konusu olmaktadır. Gelecek nesilleri hazırlayan okullarda görev yapan yöneticilerin yönetsel kaygısı düşük, problem çözme becerileri yüksek kişiler olmasının toplumumuzun geleceği açısından önemli olduğuna inanılmaktadır.

2. MATERYAL VE METOD

2.1. Araştırmanın Modeli

Araştırma ilişkisel tarama modelinde gerçekleştirilmiştir. "İlişkisel tarama modeli, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişimin varlığını belirlemeyi amaçlayan tarama yaklaşımına denir. İlişkisel tarama modelinde, değişkenlerin birlikte değişip değişmediği; değişme varsa bunun nasıl olduğu saptanmaya çalışılır" (Karasar, 2009: 79).

2.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini İstanbul Üsküdar İlçesinde görev yapan okul yöneticileri oluşturmaktadır. Araştırma kolayda örnekleme yöntemi ile belirlenen 159 okul yöneticisi üzerinde gerçekleştirilmiştir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırma verileri anket yöntemi kullanılarak toplanmıştır. İki bölümden oluşan anketin ilk bölümünde yöneticilerin tanımlayıcı özelliklerini belirlemeye yönelik sorular yer almaktadır. Anketin ikinci bölümünde problem çözme becerilerini belirlemek üzere Heppener ve Petersen (1982) tarafından geliştirilen Problem Çözme Envanteri (PÇE) uygulanmıştır. Problem Çözme Envanterinin Türkçe'ye uyarlama çalışması, Şahin, Şahin ve Heppner tarafından yapılmıştır (Savaşır ve Şahin 1997). Problem Çözme Envanteri, bireyin problem çözme becerileri konusunda kendisini nasıl algıladığını belirlemeyi amaçlayan ve 35 maddeden oluşan ve 1-6 arası puanlanan Likert tipi bir kendini değerlendirme ölçeğidir. Ölçek "Problem çözme yeteneğine güven", "Yaklaşma-kaçınma" ve "Kişisel kontrol" olmak üzere üç alt boyuttan meydana gelmektedir. Ölçeğin bu çalışmada güvenilirliği Cronbach's Alpha=0,899 olarak yüksek bulunmuştur.

2.4. Verilerin İstatistiksel Analizi

Anketlerden ulaşılan verilerin değerlendirilmesi bilgisayar ortamında yapılmıştır. Okul yöneticilerinin tanımlayıcı özelliklerinin incelenmesinde frekans ve yüzde, okul yöneticisi problem çözme becerilerinin belirlenmesinde ortalama standart sapma istatistiklerinden faydalanılmıştır. İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında Tek yönlü (One way) Anova testi kullanılmıştır. Elde edilen bulgular %95 güven aralığında %5 anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

3. BULGULAR

Okul yöneticilerin tanımlayıcı özelliklerine yönelik bulgular aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Okul Yöneticilerinin Tanımlayıcı Özelliklere Göre Dağılımı

Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Yaş		
21-30	33	10,1
31-40	105	32,0
41-50	143	43,6
51-60	47	14,3
Cinsiyet		
Bayan	31	9,5
Erkek	297	90,5
Mesleki Kıdem		
6-10	54	16,5
11-15	66	20,1
16-20	70	21,3
21-25	75	22,9
26 Yıldan Fazla	63	19,2
Yöneticilik Kıdem		
5 Yıldan Az	116	35,4
6-10	86	26,2
11-15	64	19,5
16-20	40	12,2
21-25	17	5,2
26 Yıldan Fazla	5	1,5
Eğitim Yönetimi Alanında Kurs Alma Durumu		
Hayır	83	25,3
Evet	245	74,7

Yöneticiler yaşa göre 33'ü (%10,1) 21-30, 105'i (%32,0) 31-40, 143'ü (%43,6) 41-50, 47'si (%14,3) 51-60 olarak dağılmaktadır. Yöneticiler cinsiyete göre 31'i (%9,5) Bayan, 297'si (%90,5) Erkek olarak dağılmaktadır. Yöneticiler mesleki kıdeme göre 54'ü (%16,5) 6-10, 66'sı (%20,1) 11-15, 70'i (%21,3) 16-

20, 75'i (%22,9) 21-25, 63'ü (%19,2) 26 yıldan fazla olarak dağılmaktadır. Yöneticiler yöneticilik kıdemine göre 116'sı (%35,4) 5 yıldan az, 86'sı (%26,2) 6-10, 64'ü (%19,5) 11-15, 40'ı (%12,2) 16-20, 17'si (%5,2) 21-25, 5'i (%1,5) 26 yıldan fazla olarak dağılmaktadır. Yöneticiler eğitim yönetimi

alanında kurs alma durumuna göre 83'ü (%25,3) hayır, 245'i (%74,7) evet olarak dağılmaktadır.

minimum-maksimum düzeyleri aşağıda yer almaktadır.

Okul yöneticilerinin problem çözme becerilerine yönelik; aritmetik ortalama, standart sapma ve

Tablo 2: Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerileri Puan Ortalamaları

	N	Ort	Ss	Min.	Maks.	Alpha
Problem Çözme Becerisi Genel	159	3,724	0,526	2,150	159	0,899
Problem Çözme Yeteneğine Güven	159	4,106	0,589	1,640	159	0,887
Yaklaşma Kaçınma	159	3,635	0,649	1,880	159	0,869
Kişisel Kontrol	159	3,432	0,646	1,290	159	0,890

Yöneticilerin “problem çözme becerisi genel” ortalaması yüksek 3,724±0,526 (Min=2.15; Maks=4.76), “problem çözme yeteneğine güven” ortalaması yüksek 4,106±0,589 (Min=1.64; Maks=5), “yaklaşma kaçınma” ortalaması yüksek 3,635±0,649 (Min=1.88; Maks=5), “kişisel kontrol”

ortalaması yüksek 3,432±0,646 (Min=1.29; Maks=4.57) olarak saptanmıştır.

Yöneticilerin problem çözme becerisi puanlarının tanımlayıcı özelliklere göre farklılaşma durumunu incelemek için yapılan analiz sonuçları aşağıda verilmiştir.

Tablo 3: Yöneticilerin Problem Çözme Becerisi Puanlarının Tanımlayıcı Özelliklere Göre Farklılaşma Durumu

Demografik Özellikler	n	Problem Çözme Becerisi Genel	Problem Çözme Yeteneğine Güven	Yaklaşma Kaçınma	Kişisel Kontrol
Yaş		Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
21-30	16	3,737±0,504	4,000±0,520	3,809±0,629	3,402±0,562
31-40	43	3,814±0,515	4,220±0,585	3,696±0,622	3,525±0,676
41-50	75	3,655±0,510	4,035±0,605	3,557±0,618	3,373±0,647
51-60	25	3,770±0,604	4,187±0,577	3,656±0,789	3,467±0,657
F=		0,914	1,234	0,880	0,538
p=		0,436	0,299	0,453	0,657
Cinsiyet		Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
Kadın	37	3,830±0,447	4,194±0,503	3,827±0,560	3,469±0,590
Erkek	122	3,692±0,545	4,079±0,611	3,577±0,665	3,420±0,664
t=		1,398	1,045	2,068	0,396
p=		0,164	0,298	0,040	0,693
Mesleki Kıdem		Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
10 Yıl Ve Altı	25	3,802±0,503	4,087±0,494	3,695±0,637	3,623±0,637
11-20 Yıl	56	3,737±0,575	4,148±0,653	3,705±0,666	3,359±0,693
20 Yıl Üzeri	78	3,690±0,499	4,081±0,573	3,567±0,642	3,423±0,609
F=		0,451	0,223	0,862	1,467
p=		0,638	0,800	0,424	0,234
Yöneticilik Kıdemi		Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
5 Yıl Ve Altı	50	3,757±0,585	4,059±0,655	3,709±0,694	3,503±0,654
6-10 Yıl	71	3,743±0,484	4,136±0,556	3,659±0,596	3,435±0,677
10 Yıl Üzeri	38	3,645±0,524	4,110±0,567	3,495±0,677	3,331±0,576
F=		0,570	0,250	1,258	0,765
p=		0,567	0,779	0,287	0,467
Eğitim Yönetimi Alanında Kurs Alma Durumu		Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS	Ort ± SS
Hayır	40	3,578±0,603	3,893±0,758	3,513±0,694	3,326±0,661
Evet	119	3,774±0,490	4,177±0,504	3,677±0,631	3,467±0,640
t=		-2,061	-2,690	-1,382	-1,194
p=		0,041	0,032	0,169	0,234

F: Anova Testi; t: Bağımsız Gruplar T-Testi; PostHoc:Tukey, LSD

Yöneticilerin problem çözme becerisi genel, problem çözme yeteneğine güven, yaklaşma kaçınma, kişisel kontrol puanları yaşa, mesleki kıdem ve yöneticilik kademine göre anlamlı farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Kadınların yaklaşma kaçınma puanları (x=3,827), erkeklerin yaklaşma kaçınma puanlarından (x=3,577) yüksek bulunmuştur (t=2,068; p=0.04<0.05; d=0,388; $\eta^2=0,027$). Yöneticilerin problem çözme becerisi genel, problem çözme

yeteneğine güven, kişisel kontrol puanları cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

Eğitim yönetimi alanında kurs almayanların problem çözme becerisi genel puanları ($x=3,578$), eğitim yönetimi alanında kurs alanların problem çözme becerisi genel puanlarından ($x=3,774$) düşük bulunmuştur ($t=-2,061$; $p=0.041<0.05$; $d=0,377$; $\eta^2=0,026$). Eğitim yönetimi alanında kurs almayanların problem çözme yeteneğine güven puanları ($x=3,893$), eğitim yönetimi alanında kurs alanların problem çözme yeteneğine güven puanlarından ($x=4,177$) düşük bulunmuştur ($t=-2,690$; $p=0.032<0.05$; $d=0,492$; $\eta^2=0,044$). Yöneticilerin yaklaşma kaçınma, kişisel kontrol puanları eğitim yönetimi alanında kurs alma durumuna göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p>0.05$).

4.SONUÇ

Okul yöneticilerinin problem çözme beceri düzeylerini incelemek için gerçekleştirilen araştırmaya İstanbul ili Üsküdar ilçesinde görev yapan 159 yönetici gönüllü olarak katılım sağlamışlardır. Yöneticilerin problem çözme becerisi düzeyleri; problem çözme yeteneğine güven, yaklaşma kaçınma, kişisel kontrol olmak üzere üç boyutta, ayrıca bu boyutların toplam ortalamasını ifade eden genel problem çözme becerisi olarak incelenmiştir.

Problem çözme becerisi ölçeği ve alt boyutlarından en az 1 en fazla 5 puan almaktadır. Ölçekten alınan yüksek puanlar yüksek problem çözme becerisini, düşük puanlar ise düşük problem çözme becerisini göstermektedir. Yöneticilerin "problem çözme becerisi genel" ortalaması 3,724; "problem çözme yeteneğine güven" ortalaması 4,106; "yaklaşma kaçınma" ortalaması 3,635; "kişisel kontrol" ortalaması 3,432 olarak saptanmıştır. Bu sonuçlara göre araştırmaya katılan okul yöneticilerinin problem çözme beceri düzeylerinin oldukça yüksek düzeyde olduğu söylenebilmektedir.

Araştırma sonucunda ayrıca eğitim yönetimi alanında kurs alan okul yöneticilerinin problem çözme beceri düzeylerinin kurs almayan yöneticilerden yüksek olduğu saptanmıştır.

Bu araştırma İstanbul ili Üsküdar ilçesinde görev yapan 159 okul yöneticisi görüşleri ile sınırlıdır. Daha genel verilere ulaşmak için daha fazla okul yöneticisinin katıldığı araştırmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Posamentier, A. S. (1998). Problem-Solving Strategies for Efficient and Elegant Solutions. A Research for the Mathematics Teacher. California: Corwin Press, inc.
- Çelikten, M. (2001). Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerileri. Kuram Ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, cilt:7 sayı:27, 297-309.
- Taymaz, H. (2003). Okul Yönetimi. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Güçlü, N. (2003). Lise Müdürlerinin Problem Çözme Becerisi. Milli Eğitim Dergisi, 160.
- Bursalioğlu, Z. (2013). Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış, 18 Baskı, Ankara: Pegem Akademi.
- Buluç, B., Sulak, S. E. & Serin, M. K. (2011). İlköğretim Okul Yöneticilerinin Problem Çözme Becerilerine İlişkin Algıları. Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 31(2), 551-567.
- Heppner, P. P., Baumgardner, A. H. ve Jakson, J. (1985). Depression and attributional style: are they related?. Cognitive Therapy and Research, 9, 105-113.
- Erdoğan, İ. (2004). Okul Yönetimi ve Öğretim Liderliği. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Üstün, A., & Bozkurt, E. (2003). İlköğretim Okulu Müdürlerinin Kendilerini Algılayışlarına Göre Problem Çözme Becerilerini Etkileyen Bazı Mesleki Faktörler. Kastamonu Eğitim Fakültesi Dergisi. cilt:11, no:1, 13-20.
- Karasar, N. (2009). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayınları.
- Heppner, P. P., & Petersen, C. H. (1982). The development and implications of a personal problem solving inventory. Journal of Counseling Psychology, 29 (1), 66-75.
- Savaşır, İ., & Şahin, N. H. (1997). Bilişsel-Davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık Kullanılan Ölçekler. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Şahin, N., & Şahin, N. H. (1993). The psychometric properties of the Problem Solving
- Akça, F. ve Yaman, B. (2009). Okul yöneticilerinin problem çözme davranışlarını etkileyen faktörleri incelemeye yönelik bir çalışma, Kastamonu Eğitim Dergisi. 17(3), 767-780.
- Yıldırım, N. (2011). Okul Müdürlerinin Görevlerine İlişkin Yaşadıkları Sorunları Çözme Öyküleri Işığında Denge Roller. Ahi Evran Üniversitesi Kirşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 12(4), 55-79.
- Kadıoğlu Ateş, H. ve Çardak, M. (2016). Eğitim Yöneticilerinin Problem Çözme Becerileri İle İlgili Yapılan Araştırmalara Genel Bir Bakış. Türk ve İslam Dünyası Araştırmaları Dergisi, 3(7), 106-130.